

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 335

гр. Стара Загора, 05.03.2026 г.

ОКРЪЖЕН СЪД – СТАРА ЗАГОРА, ПА ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в закрито заседание на пети март през две хиляди двадесет и шеста година в следния състав:

Председател: Мариана М. Мавродиева

Членове: Веселина К. Мишова
Орлин Н. Летов

като разгледа докладваното от Веселина К. Мишова Въззивно частно гражданско дело № 20265500500129 по описа за 2026 година

Производството по делото е образувано по частна жалба от С. П. С. от гр. С.З. срещу определение № 3564 от 08.12.2025 г., постановено по гр.д. № 1406/2025 г., с което е оставена без уважение молбата на частния жалбоподател по чл.248 ГПК – за изменение на постановеното по делото решение № 884/06.10.2025 г. в частта за разноските, като в полза на „И.ф.“ ЕООД не бъдат присъждани разноски за исковото и заповедното производство в размер на 413 лв.

Частният жалбоподател счита, че обжалваното определение е неправилно и неоснователно, постановено в нарушение на материалния закон и в разрез със съдебната практика на СЕС и ВКС.

Въззиваемата страна не взема становище по частната жалба.

Частната жалба е подадена в срок, от надлежна страна, имаща правен интерес от обжалване, и срещу подлежащ на обжалване съдебен акт, поради което е процесуално допустима и редовна, а разгледана по същество – основателна. Съображенията са следните:

Производството пред първоинстанционния съд е било образувано по искова молба от „И.ф.“ ЕООД срещу С. П. С., с която е бил предявен иск за установяване на вземане, за което е била издадена заповед за изпълнение. Производството е приключило с решение № 884 от 06.10.2025 г., с което е признато за установено, че ответникът дължи на ищеца сумата от 3726,46 лв. за главница, представляваща задължение по договор за предоставяне на кредит от разстояние от 22.02.2024 г., ведно със законната лихва, считано от датата на подаване на заявлението – 12.12.2024 г., до окончателното ѝ изплащане. Искът е отхвърлен за сумата от 857,85 лв., представляваща договорна лихва за периода от 23.03.2024 г. до 18.11.2024 г. За да отхвърли иска в тази част, първоинстанционният съд е приел по възражение на ответника С., че при определяне на размера на ГПР не била включена

неустойката по чл.3, ал.2 от договора, а включването ѝ би довело до надвишаване на допустимия процент на разходите. Приел е също така, че договорът за кредит е недействителен и защото не е посочен приложимият лихвен процент и условията за прилагането му, както и че липсва уточнение за базата, върху която се начислява лихвения процент. С решението ответникът С. П. С. е осъден да заплати на ищеца сумата от 287 лв. за направените по делото разноски за платена държавна такса и юрисконсултско възнаграждение, съразмерно с уважената част от исковете. Също така ответникът е осъден да заплати на ищеца и сумата от 126 лв. за направените в заповедното производство разноски за юрисконсултско възнаграждение и платената държавна такса.

С молба от 27.10.2025 г. ответникът е поискал съдът да измени решението в частта относно разноските, като остави без уважение искането за присъждане на юрисконсултско възнаграждение в размер на 287 лв. за исковото производство и 126 лв. за заповедното производство. С обжалваното определение първоинстанционният съд е оставил молбата без уважение. За да остави без уважение молбата за изменение на постановеното по делото решение в частта за посочените разноски, районният съд е приел, че качеството на потребител на ответника е неотнормимо в случая. Посочените от него решения на СЕС и ВКС са във връзка с такива случаи, които по същество биха възпряли потребителя да упражни правата си, поради състоянието си на по-слаба страна в икономическия оборот, под заплахата да бъде натоварен със съдебно-деловодни разноски. Решението, на което се позовава, касаело разноски във въззивното и в касационното производство, които са се развили по жалби на потребителя. Именно поради това в тези производства съдът е приел за недължими разноските във въззивното и касационното производство, каквото производството пред районния съд не било. Приел е, че в конкретния случай е неприложима и хипотезата, разгледана в определение №366/16.08.2022 г. постановено по ч.т.д. №1085/2022 г. на ВКС, в която е обективизирано решение от 16.07.2020 г. по съединени дела С-224/19 и С-259/19 на СЕС, защото тази хипотеза разглеждаше освобождаване от разноски в случай, че е уважен иск на потребител на основание фактически състав на неоснователно обогатяване, вследствие на неравноправен характер на клауза. Приел е, че казусът по това дело не е такъв, защото потребителят бил напълно наясно каква сума е получил под формата на потребителски кредит, каква е сумата, която е заплатил на кредитното дружество във връзка с този договор, и ако има надплатени суми – какъв е техният размер. Приел е, че в подобна ситуация, потребителят не би имал затруднения да определи точният размер на исковата претенция на ищеца, съответно възможността от отхвърляне на иска, респ. присъждане на разноски в полза на ответника не би могла да го възпре да упражни правата си по съдебен ред.

Настоящият състав намира, че определението в обжалваната му част е неправилно.

Поради обстоятелството, че ответникът е потребител, а спорът е за

съществуването на задължения към банката, произтичащи от признатия от съда за изцяло недействителен договор за потребителски кредит, при преценката за дължимостта на разноските следва да бъде съобразено решението от 16.07.2020 г. по съединени дела С-224/19 и С-259/19 на СЕС. Според това решение чл.6, § 1 и чл. 7, § 1 от Директива 93/13, както и принципът на ефективност, трябва да се тълкуват в смисъл, че не допускат правна уредба, която позволява част от процесуалните разноски да се възлагат върху потребителя в зависимост от размера на недължимо платените суми, които са му били върнати, вследствие на установяването на нищожност на договорна клауза, поради неравноправния ѝ характер, като се има предвид, че подобна правна уредба създава съществена пречка, която може да възпре потребителя да упражни предоставеното от Директива 93/13 право на ефективен съдебен контрол върху евентуално неравноправния характер на договорни клаузи. В решението на СЕС не е направено разграничение на отделни хипотези, за да се приеме, че то е приложимо само в случаите, при които по същество биха възпрепятствали потребителят да упражни правата си, в т.ч. и когато е уважен иск на потребителя за неоснователно обогатяване, вследствие на неравноправен характер на клауза. Качеството, което заема потребителя като страна в производството, няма значение. Той може да упражни правата си както с иск, така и с възражение. Ако се допусне подобно разграничение, то това би довело до създаване на пречки за ефективен контрол върху неравноправния характер на договорни клаузи.

При прилагане на посочената задължителна, съгласно чл. 633 ГПК, практика на СЕС, предвид приемането на процесния договор за кредит за изцяло недействителен, независимо че единият обективно съединен иск (искът за главницата) не е отхвърлен изцяло (изцяло е отхвърлен само искът за възнаградителна лихва), ответникът изобщо не дължи на ищеца заплащане на разноски (така О-65-12.01.2026 г., II т.о.). Следователно, недължима е и сумата 413 лв., включваща разноски за първоинстанционното производство и разноски за заповедното производство. Ето защо отказът на първоинстанционния съд да измени постановеното от него решение в тази му част е неправилен, поради което определението по чл. 248 ГПК следва да бъде отменено.

Воден от горните мотиви, съдът

ОПРЕДЕЛИ:

ОТМЕНЯ определение № 3564 от 08.12.2025 г., постановено по гр. д. № 1406/2025 г. на Районен съд – Стара Загора, като ПОСТАНОВЯВА:

ИЗМЕНЯ решение № 884 от 06.10.2025 г., постановено по гр. д. № 1406/2025 г. на Районен съд – Стара Загора в частта относно разноските, с която на „И.ф.“ ЕООД, със седалище и адрес на управление в гр. С., ***,

представявано от Б.И.Н. са присъдени разноси за първоинстанционното и за заповедното производство в общ размер на 413 лв.

ОСТАВЯ БЕЗ УВАЖЕНИЕ искането на „И.ф.“ ЕООД, със седалище и адрес на управление в гр. С., ***, представявано от Б.И.Н. за присъждане на разноси за първоинстанционното и за заповедното производство в общ размер на сумата 413 лв.

Определението не подлежи на обжалване – чл.280, ал.3, т.1 ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____